

معرفی کتابخانه تخصصی کودک و نوجوان

مدیریت کتابخانه مرکزی و نشر دانشگاه فردوسی مشهد

شهناز غلامحسین‌نژاد^۱

اطلاعاتی، فرهنگی و تفریحی تمامی کودکان تلاش کنند؛ به طوری که هر کودک با کتابخانه محلی خود آشنا و راحت باشد و مهارت استفاده از منابع و خدمات کتابخانه را نیز داشته باشد. پذیرفته شده است که کتابخانه‌های کودکان در هر جامعه، می‌تواند کودکان را به سواد اطلاعاتی و یادگیری مادام‌العمر

امروزه ارائه خدمات کتابخانه‌ای برای کودکان به لحاظ چگونگی دسترسی به دانش و دارایی‌های فرهنگی جهان، به عنوان مهارت‌های سواد اطلاعاتی و فراهم کردن امکانات یادگیری مادام‌العمر، اولویت ویژه‌ای دارد.

باور عمومی است که کتابخانه‌ها باید به طور مداوم در جهت تغییرات رو به افزایش در جامعه و برطرف کردن نیازهای

۱. کارشناس خدمات کتابداری

خلاق، تشویق کودکان به پرسشگری و کنجکاوی و توسعه روحیه علمی، فراهم آوردن محیطی امن و حمایتی، توسعه دانش و اطلاعات اعضا نیز از دیگر اهداف این بخش است.

جامعه استفاده‌کننده این بخش را اعضای هیأت علمی، دانشجویان و پژوهشگران مرتبط با حوزه‌های کودک و نوجوان (ادبیات، روانشناسی، مشاوره، علوم تربیتی، علم اطلاعات و دانش‌شناسی و ...)، مهد کودک‌ها و مدارس سطح شهر مشهد و نیز کودکان و نوجوانان از مقطع پیش دبستانی تا پایان دوره دوم متوسطه تشکیل می‌دهند و قرار است که خدماتی مانند برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مناسب، همکاری در برگزاری کلاس‌های آموزشی مرتبط، ارائه خدمات کتابخوانی، قصه‌گویی، نقالی، نمایش فیلم و سایکو سینما و کلاس‌های آموزشی اوقات فراغت، برگزاری مسابقات سرگرمی، در اختیار قرار دادن فضای پژوهشی برای محققان حوزه‌های مرتبط، آموزش کارورزان حوزه کودک و برگزاری برنامه‌های فرهنگی-ترویجی در این بخش ارائه شود.

تهیه منابع این کتابخانه از طریق خرید و اهدا و مبادله انجام شده و خواهد شد. مجموعه کتابخانه تقریباً شامل ۱۲۰۰ نسخه کتاب است که با نظام رده‌بندی کنگره فهرست‌نویسی شده است و شامل کتاب‌های مناسب کودک و نوجوان در رده‌های سنی ۳ تا ۱۷ سال، کتاب‌های مرتبط با حوزه کودک و نوجوان مناسب برای والدین، پژوهشگران، مشاوران و کتابهای مرجع حوزه کودک و نوجوان و نیز نشریات، منابع دیداری-شنیداری و ... حوزه‌های مرتبط می‌باشد.

مجموعه مجهز به دیتا پروژکتور و نیز تلویزیون است و از سه قسمت تشکیل شده است. بخشی به محققان، قسمتی برای کودکان و نیز بخشی هم با گنجایش ۳۰ صندلی به سینما و سالن نمایش اختصاص داده شده است.

مجهز و توانایی مشارکت و همکاری در جامعه را در آنان ایجاد کند (IFLA, 2001).^۱

این موضوع در ایران با تأسیس کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سال ۱۳۴۴ مورد توجه قرار گرفت. این کانون فرهنگی با احساس فقر شدید در حوزه تولیدات فرهنگی کودکان، افزایش تعداد باسوادان و به تبع آن تشدید نیاز به محصولات فرهنگی، تأسیس شد (رحیمی، ۱۳۸۷: ۲۱).^۲ در عین حال، چون تعداد کتابخانه‌های کانون اندک و دستیابی همه کودکان و نوجوانان به آنها میسر نبود، نهاد کتابخانه عمومی نیز با قدمتی بسیار، متولی خدمت به تمامی اقشار جامعه از جمله کودکان و نوجوانان شناخته شد.^۳

در سال‌های اخیر نیز برخی از دانشگاه‌ها از جمله دانشگاه شهید بهشتی و نیز دانشگاه علامه طباطبائی و ... بخشی از کتابخانه‌های خود را به عنوان کتابخانه تخصصی کودک و نوجوان اختصاص داده‌اند تا به فرزندان اعضای هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان خدمات ارائه دهند.

مدیریت کتابخانه مرکزی و نشر دانشگاه فردوسی مشهد نیز به منظور تأمین و گردآوری گنجینه‌ای غنی از کتاب‌ها، در رده‌های سنی مختلف کودک و نوجوان و کتاب‌های تخصصی این حوزه، جهت استفاده دانشجویان و پژوهشگران با گرایش‌های موضوعی مرتبط، ایجاد شد. هدف از ایجاد این کتابخانه، تأمین منابع علمی-تخصصی حین تدریس برای گروه‌های آموزشی مختلف، ایجاد شرایط و فضای مناسب برای تحقیق و پژوهش جامعه استفاده‌کننده و نیز بهره‌مندی جامعه مخاطب کودک و نوجوان است.

همچنین، ترویج فرهنگ کتابخوانی و مطالعه، تقویت سطح کمی و کیفی فعالیت‌ها و برنامه‌های کتاب‌محور (تحلیل محتوا، نقد و بررسی و ...)، پشتیبانی از یادگیری فعال، تفکر

۲. رحیمی، فروغ (۱۳۸۷). «تاریخچه، ساختار و تشکیلات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان». ماهنامه اطلاع‌یابی و اطلاع‌رسانی، اردیبهشت ۸۷، شماره ۷، ص ۲۷-۱۹.

3. https://lis.aqr-libjournal.ir/article_41655.html

۱. فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری
The International Federation of Library Associations
and Institutions

ایفلا ارگانی مستقل، غیردولتی، بین‌المللی و غیرانتفاعی است.

